

III.

Fra Indien og Rusland.

I sidste Hefte (Juni) af »Journal of the Royal Statistical Society« har den engelske Statistiker Mr. J. A. Baines offentliggjort en Artikel om de internationale Folketællingsforhandlinger paa det sidste St. Petersborgmøde. Af denne Artikel, hvor en hel Del Bidskhed er indsvøbt i engelsk Humor, vil et Par Data vistnok ogsaa være af Interesse for danske Læsere.

I Anledning af Spørgsmaalet om internationale étaarige Aldersopgørelser paa Grundlag af Folketællingsmateriale oplyser Forf., at han i sin Tid har ladet en Del af Folketællingsskemaerne i hver Provins i Indien opgøre paa denne Maade, og paa 100,000 af hvert Køn fandt han de Opgivelser, der ere anførte i nedenstaaende Tabel (Pag. 544); denne omfatter dog kun saa mange Aar, som ere tilstrækkelige til at belyse Sagen.

Af Tabellen fremgaar det med mere end tilstrækkelig Tydelighed, at en umiddelbar Benyttelse af Primæropgivelsernes Aldersaar vilde være taabelig. Thi at der skulde findes 28 Gange saa mange 50aarige som 49aarige Mænd og 28 Gange saa mange 60aarige som 59aarige Kvinder, er jo mindre sandsynligt. Interessant er det ogsaa, at de lige Aar (16 og 18 hos Kvinderne) have Favør for de ulige (17 og 19). I den unge Alder synes man at vide bedre Besked end i de højere Aldersklasser — hvad der jo er ret naturligt.

Hvad de gamle angaar, har Forf. i det hele ikke megen Tro paa Opgivelserne om deres Alder. Han anser det ganske vist for fuldt bevist, at

III.

Fra Indien og Rusland.

I sidste Hefte (Juni) af »Journal of the Royal Statistical Society« har den engelske Statistiker Mr. J. A. Baines offentliggjort en Artikel om de internationale Folketællingsforhandlinger paa det sidste St. Petersborgmøde. Af denne Artikel, hvor en hel Del Bidskhed er indsvøbt i engelsk Humor, vil et Par Data vistnok ogsaa være af Interesse for danske Læsere.

I Anledning af Spørgsmaalet om internationale étaarige Aldersopgørelser paa Grundlag af Folketællingsmateriale oplyser Forf., at han i sin Tid har ladet en Del af Folketællingsskemaerne i hver Provins i Indien opgøre paa denne Maade, og paa 100,000 af hvert Køn fandt han de Opgivelser, der ere anførte i nedenstaaende Tabel (Pag. 544); denne omfatter dog kun saa mange Aar, som ere tilstrækkelige til at belyse Sagen.

Af Tabellen fremgaar det med mere end tilstrækkelig Tydelighed, at en umiddelbar Benyttelse af Primæropgivelsernes Aldersaar vilde være taabelig. Thi at der skulde findes 28 Gange saa mange 50aarige som 49aarige Mænd og 28 Gange saa mange 60aarige som 59aarige Kvinder, er jo mindre sandsynligt. Interessant er det ogsaa, at de lige Aar (16 og 18 hos Kvinderne) have Favør for de ulige (17 og 19). I den unge Alder synes man at vide bedre Besked end i de højere Aldersklasser — hvad der jo er ret naturligt.

Hvad de gamle angaar, har Forf. i det hele ikke megen Tro paa Opgivelserne om deres Alder. Han anser det ganske vist for fuldt bevist, at

Mandkon		Kvindekon	
Aldersaar	Antal	Aldersaar	Antal
9	1857	16	2045
10	3567	17	861
11	1112	18	2397
19	668	19	636
20	4014	20	5052
21	531	21	536
34	532	29	425
35	3977	30	6243
36	805	31	300
49	131	39	254
50	3647	40	5210
51	128	41	193
69	28	59	102
70	681	60	2811
71	33	61	112
99	1	79	16
100	12	80	389
101	1	81	11

Mennesker opnaa en højere Alder end 100 Aar, men han anfører, at Tallet paa disse gamle formindskes med hver Tælling og paa Vejen fra Øst til Vest; dette sætter han ikke i Forbindelse med, at Ukultur og Levedygtighed høre sammen, men med at Ukultur og Uvidenhed høre sammen. Bulgariens Folketælling har 3372 hundredaarige paa 3,3 Mill. Indb., Englands 146 hundredaarige paa 29 Mill. Indb. — Hvis Mr. Baines havde kendt det Skrift, som nylig er udgivet af

v. Fircks (og som i forrige Hefte af nærv. Tidsskrift anmeldtes af Prof. Westergaard), vilde han vistnok være bleven forbauset. Thi den lærde Tysker opregner alle de Tilfælde, hvor Folk ikke blot ere blevne over 100, men ogsaa over 110 og 120 Aar gamle; han faar vor berømte Drakenberg med, og han konkluderer til, at Menneskene sandsynligvis kunne leve længere Tid end noget Dyr og efter Omstændighederne blive 200, ja 300 Aar gamle.

Mr. Baines gennemgaar Hovedforslagene vedrørende international Folketælling og tager Afstand fra de fleste af Forslagene. Hvad f. Ex. ensartet Kombination af Alder og gift eller ugift Stand angaar, minder Forf. om, at medens 15 Aar er Giftermaalsgrænsen, ogsaa for Kvindekønnet, i Vesteuropa, kunne i det sydøstlige Europa Kvinder blive gifte flere Aar før det 15de. I Indien er der Steder, hvor 82 pCt. af Drengene og 97 pCt. af Pigerne under ti Aar ere gifte; i Indien som Helhed ere 6 pCt. af Mandkønnet og 17½ pCt. af Kvindekønnet under 15 Aar gifte.

Det er givet, at der ikke vil finde nogen international Tælling Sted paa en og samme Dag, og end mindre, mener Forf., ville de øvrige Forslag kunne føres igennem — ihvorvel de bleve vedtagne paa Mødet. »It appears . . ., that the voluminous conclusions put forward by our optimistic colleague Dr. Körösi were adopted. I trust however, that this course is merely a counsel of perfection, because when we have strained at the gnat of a simultaneous enumeration, we cannot be expected to swallow the camel of the sixteen tables of Dr. Körösi's scheme.« — Det er rene Ord for Pengene!

Paa ét Punkt vil dog Mr. Baines gaa videre end Kongressen, nemlig ved Delingen af Land og By. Han

mener, at man godt ved Hjælp af Folketallet kan finde en Grænse for, hvor Byerne skulle begynde, naar man blot sætter Tallet tilstrækkeligt højt op. Denne Grænse kan, efter Forfatterens Antagelse, først med Sikkerhed sættes ved 100,000, omend sandsynligvis allerede Befolkningen i Byer paa mindst 75,000 Indb. lever fuldstændigt under Byvilkaar. — Det bliver ikke noget for Æbeltoft og Mariager eller for Sandvig og Allinge!

Paa Kongressen i St. Petersborg fremkom, som det maaske vil mindes (se Nationaløk. Tidsskrift for i Aar S. 115 ff.), en Beretning om den store russiske Folketælling. Mr. Baines fremhæver imidlertid, at Feststemningen i Rusland vistnok har haft nogen Del i, at man har sat den indiske Folketælling vel meget i Skygge til Fordel for den russiske. Man havde ved den sidste Tælling i Indien (1891) henved 1 Mill. Funktionærer i Virksomhed (mod Ruslands 150,000), og i Løbet af 5 Uger var den foreløbige Opgørelse færdig, medens den i Rusland varede tre Maaneder; den i Rusland optalte Befolkning, altsaa excl. Finland, udgjorde 126,7 Million, medens den indiske Folketælling omfattede 287 Million!

Fraregnet Kongreshøflighederne, mener Forf., at Grunden til, at man i St. Petersborg, navnlig fra fransk Side, var saa glad over den russiske Tælling, vistnok var det nye ved den, idet det var første Gang, en ordentlig russisk Tælling har fundet Sted. Man vil vel ogsaa nu, antager han, blive belært om, at der ingen Grund er til at frygte Europas Russificering. Befolkningens Tilvæxt i Rusland hindres nemlig i væsentlig Grad af dens store Dødelighed, og Befolkningens Vandringer gaa, i hvert Fald i det europæiske Rusland, ikke mod Vest, men mod Øst. Disse Forhold have hidtil ikke

været tilstrækkelig oplyste. »It is to this cause, no doubt, that are due the extravagant forecasts, which have appeared in some continental papers as to the period, within which all Europe would fulfil the prophecy of Napoleon, by becoming Cossack, except of course, where it is French.«

M. R—n.
